

UTKAST

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap och till lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap ändras. Det föreslås att rubriken för lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap ändras till lagen om indelningen i välfärdsområden. Dessutom föreslås det att det stiftas en lag om indelningen i landskap. Lagen om indelningen i välfärdsområden ska inte längre innehålla bestämmelser om indelningen i landskap eller om ändring av landskapsindelningen till följd av ändringar i välfärdsområdenas indelning. Till lagen fogas bestämmelser om ekonomisk uppgörelse om uppdelning av ett välfärdsområde. I lagen föreslås dessutom vissa andra ändringar. I den nya lagen om indelningen i landskap föreslås bestämmelser om grunderna för indelningen i landskap och om förutsättningar för och inledning och beredning av ändringar i indelningen. Det föreslås inga ändringar av indelningen i välfärdsområden och landskap, av grunderna för indelningen eller av förutsättningarna för ändring av välfärdsområden. I lagen om välfärdsområden och i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen föreslås tekniska ändringar med anledning av förslaget.

I lagen om välfärdsområden föreslås dessutom preciseringar i bestämmelserna om stöd för fullmäktigegruppernas verksamhet och i bestämmelserna om arvoden och ersättningar till förtroendevalda.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	3
LAGFÖRSLAG	4
om ändring av lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap	4
Lag om indelningen i landskap	8
om välfärdsområden.....	10
om ändring av 6 och 7 § i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovår- den och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen .	12
BILAGA	14

MOTIVERING

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap (614/2021) lagens rubrik, 1 §, 2 § 1 och 3 mom., 3 och 4 §, 7 § 2 mom. 3 punkten, 9 §, 10 § 3 mom., 11 §, 15 § 3 mom., rubriken för 19 § och 20 § 1 mom. och
fogas till lagen en ny 9 a §, till 16 § ett nytt 2 mom., till 17 § nya 2 och 3 mom. och till lagen en ny 18 a § som följer:

Lag om indelningen i välfärdsområden

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Välfärdsområden

Finland är indelat i välfärdsområden. Bestämmelser om välfärdsområdenas självstyre finns i lagen om välfärdsområden (611/2021).

Ett välfärdsområde utgörs av ett eller flera hela landskap enligt lagen om indelningen i landskap (/), om det inte finns några särskilda funktionella grunder att avvika från landskapsindelningen. Inom området för landskapet Nyland kan det dock finnas flera än ett välfärdsområde, om det behövs på grund av områdets befolkningsmängd eller av någon annan motsvarande grundad anledning. Ett välfärdsområde ska bestå av ett enhetligt område som bildar en funktionell helhet med tanke på ordnandet av välfärdsområdets uppgifter.

2 §

Ändring av välfärdsområden

Med *ändring av välfärdsområden* avses i denna lag sammanslagning av välfärdsområden och överföring av en kommun från ett välfärdsområde till ett annat.

Välfärdsområden kan också ändras så att en kommun överförs från ett välfärdsområde till ett annat, varvid antalet välfärdsområden inte ändras (*överföring av en kommun*).

3 §

Hur en ändring av landskapsindelningen påverkar välfärdsområdet

Om en kommun överförs från ett landskap till ett annat, påverkar överföringen välfärdsområdenas indelning från ingången av det kalenderår som följer på det år under vilket det följande välfärdsområdesvalet förrättas.

4 §

Hur ändringar i kommunindelningen ska beaktas

Om en kommun upplöses till följd av en sammanslagning av kommuner i enlighet med kommunstrukturlagen (1698/2009), ska statsrådet i enlighet med 35 § i den lagen bestämma till vilket välfärdsområde den nya kommunen ska höra.

2 kap.

Ändring av välfärdsområden

7 §

Innehållet i en framställning om ändring av välfärdsområden

En gemensam framställning om sammanslagning av välfärdsområden som lämnas av flera välfärdsområden ska åtföljas av överensstämmande beslut om framställningen av de berörda välfärdsområdesfullmäktige och en tillhörande utredning om

3) namnet på det nya välfärdsområdet,

9 §

Genomförande av en utredning om ändring av välfärdsområdenas indelning

Välfärdsområdena ska delta i beredningen av en utredning om ändring av välfärdsområdenas indelning och beredningen av ett förslag av en områdesindelningsutredare enligt 8 § 1 mom. Områdesindelningsutredaren ska utarbeta ett förslag till ändring av välfärdsområden samt ett förslag till tillhörande utredning enligt 7 § 2 mom. om sammanslagning av välfärdsområden eller till ekonomisk uppgörelse enligt 19 § mellan välfärdsområden i anknytning till överföringen av en kommun eller ett förslag till ekonomisk uppgörelse enligt 18 a § om uppdelning av ett välfärdsområde.

Om områdesindelningsutredaren på grundval av utredningen anser att det behövs en ändring av välfärdsområden, ska utredaren lägga fram ett förslag till sådan ändring för välfärdsområdesfullmäktige i de välfärdsområden och fullmäktige i den kommun som berörs av ändringen. Förslaget ska behandlas av välfärdsområdesfullmäktige i de berörda välfärdsområdena och fullmäktige i den berörda kommunen.

Områdesindelningsutredaren ska ge in sitt förslag till ändring av välfärdsområden till finansministeriet och till förslaget föga de utlåtanden som välfärdsområdesfullmäktige i de välfärdsområden och fullmäktige i den kommun som berörs av ändringen har gett om områdesindelningsutredarens förslag.

9 a §

Områdesindelningsutredarens ställning

Områdesindelningsutredaren kan anställas i tjänsteförhållande. På en områdesindelningsutredare som inte är anställd i tjänsteförhållande tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar och bestämmelserna i skadeståndslagen (412/1974) om offentligt samfunds och tjänstemans skadeståndsansvar när utredaren sköter uppgifter enligt denna lag. Den som blir förordnad till uppgiften ska ha tillräcklig sakkunskap och erfarenhet för att ha hand om uppgiften. Områdesindelningsutredaren har trots sekretessbestämmelserna rätt att av myndigheterna få för sitt uppdrag nödvändiga uppgifter om förvaltningen och ekonomin i välfärdsområdena och de sammanslutningar som hör till välfärdsområdeskoncernen samt annan hjälp.

Kostnaderna för genomförandet av utredningen om områdesindelningen betalas av statens medel.

10 §

Förutsättningar för beslutsfattande

När finansministeriet bereder ett beslut om ändring av välfärdsområden ska det höra de välfärdsområden och kommuner som berörs av ändringen och även utreda hur ändringen påverkar landskapsindelningen. Om avsikten är att i samband med sammanslagningen av välfärdsområdena ge det nya välfärdsområdet ett namn som inte tidigare har varit namnet på något välfärdsområde, ska utlåtande om namnet inhämtas hos Institutet för de inhemska språken innan beslut fattas om sammanslagning av välfärdsområdena.

11 §

Beslut om ändring av välfärdsområden

Beslut om ändring av välfärdsområden ska fattas före ingången av året före det år då ändringen träder i kraft.

Det ska bestämmas att en ändring av välfärdsområden träder i kraft vid ingången av ett kalenderår. Om en ändring av välfärdsområden gäller överföring av en kommun ska det bestämmas att ändringen träder i kraft vid ingången av det kalenderår som följer på det år under vilket det följande välfärdsområdesvalet förrättas.

Beslut om ändring av välfärdsområden ska publiceras i Finlands författningssamling och sändas för offentliggörande i de välfärdsområden som berörs av ändringen på det sätt som välfärdsområdenas tillkännagivanden offentliggörs i välfärdsområdena. Beslut om att avslå en ändring av välfärdsområden ska separat delges den som gjort framställningen.

3 kap.

Bildande av välfärdsområdesförvaltningen

15 §

Mandattiden för andra förtroendevalda och inledandet av tjänsteinnehavarnas tjänsteutövning

Det nya välfärdsområdets revisionsnämnd och revisorer granskar, på det sätt som föreskrivs i 14 kap. i lagen om välfärdsområden, utifrån beredning som gjorts av revisionsnämnderna och revisorerna i de välfärdsområden som går samman, förvaltningen och ekonomin i de välfärdsområdena för det år som föregick ikraftträdandet av ändringen av välfärdsområden. Granskningen ska också gälla beredningen av ändringen av välfärdsområden. Välfärdsområdesfullmäktige i det nya välfärdsområdet fattar beslut om godkännande av bokslut och ansvarsfrihet i fråga om de välfärdsområden som går samman.

4 kap.

Konsekvenser av en ändring av välfärdsområden

16 §

Personalens ställning

Semesterlöneskulden för personalen överförs till det nya välfärdsområdet.

17 §

Övergång av egendom och skulder vid upplösning av välfärdsområden

Om det välfärdsområde som upplöses delas upp mellan två eller flera välfärdsområden, ska de berörda välfärdsområdena avtala om övergången av egendom, avtal och skulder. Om inget avtal har ingåtts 6 månader innan ändringen träder i kraft, ska uppdelningen i fråga om fastigheter, lös egendom och skulder som hänför sig till dem samt hyresavtal för lokaler göras baserat på var fastigheterna är belägna. Skulder i anslutning till lös egendom och avtal ska hänföras till det område till vilket egendomen eller avtalen övergår. I fråga om övrig egendom, skulder och avtal ska uppdelningen göras i enlighet med befolkningsfördelningen i välfärdsområdet, om det inte för trygghet av en jämlik uppdelning av egendom och skulder är motiverat att uppdelningen görs enligt någon annan fördelning.

Om välfärdsområdet delas upp, får fördelningen av egendom samt av skulder och förpliktelser mellan de välfärdsområden som berörs av ändringen inte äventyra borgenärernas eller andra rättsinnehavares ställning. Om någon annan än staten är borgenär eller rättsinnehavare får ansvaret för förbindelsen inte överföras på ett annat välfärdsområde utan samtycke från rättsinnehavaren i fråga.

18 a §

Ekonomisk uppgörelse om uppdelning av ett välfärdsområde

Om ett välfärdsområde delas upp mellan flera välfärdsområden, ska det välfärdsområde som upplöses verkställa en ekonomisk uppgörelse om välfärdsområdets egendom och lämna uppgörelsen till de välfärdsområden som fortsätter verksamheten.

Uppgörelsen ska innehålla åtminstone egendom, skulder, förbindelser och fordringar, specificerade enligt läge, sådana de bedöms vara när ändringen av välfärdsområden träder i kraft. Egendom och skulder som är oberoende av läget ska anges separat.

19 §

Verkställande av ekonomisk uppgörelse vid överföring av en kommun

5 kap.

Särskilda bestämmelser

20 §

Ändringssökande

Ett beslut av statsrådet som gäller ändring av välfärdsområden eller avslag på en framställning om ändring av välfärdsområden får överklagas genom besvär av de välfärdsområden som berörs av ändringen och av medlemmar av sådana välfärdsområden.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

2.

Lag om indelningen i landskap

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Landskap

För organiseringen av förvaltningen, för regionutvecklingen och för planeringen av områdesanvändningen är Finland indelat i landskap.

2 §

Grunder för indelningen i landskap

Ett landskap är ett område som består av kommuner vilka bildar en ändamålsenlig helhet i funktionellt och ekonomiskt hänseende samt med tanke på planeringen av området. Varje landskap ska omfatta minst två kommuner.

3 §

Statsrådets behörighet

Statsrådet beslutar om landskapens antal, områden och namn.

4 §

Förutsättningar för ändring av landskapsindelningen

Landskapsindelningen kan ändras om landskapen efter ändringen uppfyller villkoren i 2 §.
Vid ändring av landskapsindelningen ska i språkligt hänseende förenliga områden eftersträvas så att den finskspråkiga och den svenskspråkiga befolkningens rätt att erhålla tjänster på det egna språket tillgodoses enligt lika grunder.

5 §

Hur en ändring av landskapsindelningen inleds

Finansministeriet kan inleda en ändring av landskapsindelningen utan en framställning enligt 2 mom., om de grunder som föreskrivs i 2 § förutsätter det.

En framställning om ändring av landskapsindelningen får göras av en kommun som finns inom området för landskapet, av ett landskapsförbund, av det ministerium som ansvarar för områdesanvändningen eller av det ministerium som ansvarar för regionutvecklingen. Framställningen ska lämnas till finansministeriet. En framställning om ändring av landskapsindelningen ska innehålla en motivering till varför landskapsindelningen behöver ändras och en redogörelse för hur de grunder som föreskrivs i 2 § uppfylls.

6 §

Beredning av en ändring av landskapsindelningen

När finansministeriet bereder ett beslut om ändring av landskapsindelningen ska det utreda hur ändringen påverkar de statliga myndigheternas geografiska verksamhetsområden och de regionindelningar som tillämpas i Europeiska unionens verksamhet.

Finansministeriet ska begära utlåtande om ändringen av landskapsindelningen av de ministerier vilkas ansvarsområde berörs av ändringen och höra de landskapsförbund och kommuner som berörs av ändringen och de berörda välfärdsområdena och statliga myndigheterna.

Om avsikten är att ge det nya landskapet ett namn som inte tidigare har varit namnet på något landskap, ska utlåtande om namnet inhämtas hos Institutet för de inhemska språken innan beslutet fattas.

7 §

Beslutsfattande

Det ska bestämmas att en ändring av landskapsindelningen träder i kraft vid ingången av ett kalenderår.

Beslut om ändring av landskapsindelningen ska fattas före ingången av året före det år då ändringen träder i kraft.

Beslut om ändring av landskapsindelningen ska publiceras i Finlands författningssamling. Beslut om att avslå en ändring av landskapsindelningen ska separat delges den som gjort framställningen.

8 §

Hur landskapsindelningen påverkar den statliga förvaltningen

Om inte något annat följer av särskilda skäl, ska de statliga myndigheternas verksamhetsområden grunda sig på den landskapsindelning som avses i 1 § så att ett

verksamhetsområde utgörs av ett eller flera landskap eller, om verksamhetsområdet är mindre än ett landskap, så att verksamhetsområdet helt och hållet ligger inom ett och samma landskap.

9 §

Hur ändringar i kommunindelningen ska beaktas

Om en kommun upplöses till följd av en sammanslagning av kommuner i enlighet med kommunstrukturlagen (1698/2009), ska statsrådet i enlighet med 35 § i den lagen bestämma till vilket landskap den nya kommunen ska höra.

10 §

Ändringssökande

Ett beslut av statsrådet som gäller ändring av landskapsindelningen eller avslag på en framställning om ändring av landskapsindelningen får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen av berörda landskapsförbund, av kommuner inom området för ett landskap som berörs av ändringen och av kommunmedlemmar.

Bestämmelser om sökande av ändring hos högsta förvaltningsdomstolen finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Besvären ska behandlas skyndsamt hos högsta förvaltningsdomstolen.

11 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Vid ikraftträdandet av denna lag iakttas den landskapsindelning som avses i 6 § 1 mom. lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen (616/2021).

3.

Lag

om välfärdsområden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om välfärdsområden (611/2021) 5 § 2 mom., 27 § 2 mom., 87 § 1 mom. 1 punkten och 122 § 3 och 4 mom., av dem 122 § 3 och 4 mom. sådana de lyder i lag 1056/2024, och
fogas till 87 § ett nytt 3 mom. som följer:

5 §

Välfärdsområden och landskapsindelning

Bestämmelser om ändring av välfärdsområden finns i lagen om indelningen i välfärdsområden (/).

27 §

Fullmäktigegrupper och stöd för deras verksamhet

För att förbättra fullmäktigegruppernas verksamhetsförutsättningar kan välfärdsområdet lämna ekonomiskt stöd för verksamheten inom fullmäktigegrupperna och för annan verksamhet i anslutning till beslutsfattandet i fullmäktigegrupperna. När stöd beviljas ska välfärdsområdet specificera stödets användningsändamål. Information om stödbeloppet och om vad stödet använts till ska uppges i välfärdsområdets bokslut särskilt för varje fullmäktigegrupp.

87 §

Arvoden och ersättningar

Till en förtroendevald betalas

1) sammanträdesarvode för organs och påverkansorgans sammanträden,

De arvoden och ersättningar som avses i 1 och 2 mom. ska vara skäligen med beaktande av välfärdsområdets verksamhet och ekonomi. Arvodenas storlek ska baseras på den förtroendevaldas ställning och uppgifter.

122 §

Utvärderingsförfarande i välfärdsområden

Utvärderingsgruppen lägger fram ett förslag till åtgärder för att sanera välfärdsområdets ekonomi och trygga förutsättningarna för att ordna social- och hälsovårdstjänsterna och räddningsväsendets tjänster. Utvärderingsgruppen ska dessutom behandla en framställning om inledande av ändring av välfärdsområden som avses i 6 § i lagen om indelningen i välfärdsområden. Välfärdsområdesfullmäktige ska behandla utvärderingsgruppens åtgärdsförslag och delge finansministeriet sitt beslut om dem för eventuella fortsatta åtgärder. Budgeten och ekonomiplanen ska göras upp så att välfärdsområdesfullmäktiges beslut om åtgärder genomförs. Åtgärder rapporteras kvartalsvis i samband med delårsrapporterna och bokslutet samt vid de förhandlingar som avses i 13 a §. Verksamhetsberättelsen ska innehålla en redogörelse för hur åtgärder har genomförts och om de har varit tillräckliga under räkenskapsperioden. Välfärdsområdet ska delge finansministeriet redogörelsen före utgången av juni året efter räkenskapsperioden.

Utifrån utvärderingsgruppens åtgärdsförslag och välfärdsområdesfullmäktiges beslut beslutar finansministeriet om tillsättande av en i 8 § i lagen om indelningen i välfärdsområden avsedd utredare för att utreda en ändring av välfärdsområdet. Ett avgörande om behovet av en utredning om områdesindelningen kan också fattas utan att ett nytt utvärderingsförfarande inleds, om åtgärder inte har genomförts och förutsättningarna enligt 123 § 1 mom. uppfylls.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 6 och 7 § i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen (616/2021) 6 § 2 mom. och 7 § 3 mom. som följer:

6 §

Landskapsindelning

Bestämmelser om ändring av landskapsindelningen finns i lagen om indelningen i landskap (/).

7 §

Välfärdsområdenas namn och geografiska omfattning

På ändring av ett välfärdsområde som avses i 1 och 2 mom. tillämpas lagen om indelningen i välfärdsområden (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 20

Statsminister

Petteri Orpo

Kommun- och regionminister Anna-Kaisa Ikonen

Bilaga